

næsten helt og holdent er leveret fra Holland; fra Holland leverer de, saa vidt jeg nu erindrer, 90 Mill. kg af de 125 Mill. kg. Ogsaa vi har efter ringe Evne deltaget i denne Fabrikation. Men her har fundet et underligt Forhold Sted, idet vi straks efter Krigen har faaet oprettet en Række Fabrikker, som ikke alene har kunnet besørge vort eget Forbrug, men som endogsaa har kunnet eksportere; men disse Fabrikker er efterhaanden svundet ind, nu til tre, og hvorfor de er svundet ind til tre, og hvorfor vi nu praktisk talt maa tage hele vort Forbrug fra Udlandet, det er ikke paa rationel Maade oplyst; det er man ikke saaledes klar over, som man skulde være.

I 1919 havde vi efter den Opgivelse, jeg staar med her i Haanden, 20 Fabrikker. Den er taget af Industriforeningens Aarsskrift; — men det er mig ikke muligt at tale, naar nogle af de Herrer staar og fører Samtale her, det er mig fuldstændig umuligt; jeg holder op og gaar min Vej. Hvis det ikke interesserer de Herrer, kan de gaa udenfor. Vi stod i 1919 altsaa med 20 Fabrikker; i 1920 var der 14, i 1921 10, i 1922 9, i 1923 7, saa i 1924—25 3. Vi producerede i det første Aar, jeg nævnte, 9 Mill. kg, medens vi udførte henvend 2 Mill. kg. Vi naaede op med Udførselen i 1921 paa 3,9 Mill. kg; og nu i 1925 indførte vi hele vort Forbrug, saa at sige, praktisk talt, med 5,3 Mill. kg og udførte ingenting.

Nu er det jo ikke muligt at finde en Produktion, som ligger mere naturligt for dette Land end denne. Vi ligger i Danmark midt i det saakaldte Kartoffelbælte, det vil sige i de Egne paa Jorden, som er bedst egnet for Kartoffler; og i Forhold til Landbruget er det akkurat lige saa naturligt for os at producere Kartoffelmel, som det er at producere Smør og Flæsk.

Der er jo mange, der siger, at de kan ikke bestaa, disse Fabrikker, uden at være toldbeskyttede, og Toldbeskyttelse er jo af det onde, som vi har hørt, undtagen, hvor Landbruget har Brug for den. Nu forekommer det mig, her var et nyt Punkt, hvor Landbruget havde Brug for den, hvor det altsaa kunde praktisere sin udmærkede Handelspolitik. Men bortset fra det, er det ikke givet, at det just er Mangel paa Beskyttelse, der gør det umuligt for os; det kan jo være for høje Anlægs- og Drifts-omkostninger, og der kan tænkes andre Grunde. Det kan tænkes, at vi slet ikke eller i for ringe Grad producerer de for denne Produktion egnede Kartoffler. I Holland er det saadan, at man producerer specielle Sorter Kartoffler for de forskellige Formaal,

ogsaa for Fabrikation; og i Holland, der jo er et Land, der ligner vort meget, har de 28 Fabrikker, der producerer disse 90 Mill. kg Kartoffelmel, som jeg omtalte før, og derved altsaa dækker største Delen af Verdensomsætningen og indtager 24 Mill. Kr.; som ogsaa er et Beløb, der er værd at tage med, for denne Produktion.

Saa har vi Pap- og Papirindustrien, det er noget, om hvilket der i Øjeblikket er et meget stærkt Røre rundt omkring i Verden baade i Europa og Amerika. Vi producerer saadant noget som 4—5 Mill. Tons Halm, naturligvis forskelligt fra Aar til Aar; det er en Selvfølge, men i Regelen et betydeligt Overskud af Halm, og i de senere Aar har det været saadan, at dette Overskud praktisk talt er usselgeligt. Men Holland producerer kun Halvdelen af den Halm, vi producerer, alligevel har de 17 Fabrikker for Halm-papir og Halmpap, som beskæftiger 3 000 Personer aarligt, og som gør det muligt for dem at eksportere Halmfabrikater til en Værdi af 19 Mill. Gylden. I de Forenede Stater i Amerika har 30 Fabrikker produceret for 57 Mill. Dollars. I Europa arbejder man med Sagen i Frankrig, England, Italien og Tyskland.

Der er saa meget mere Grund til at tage netop dette Spørgsmaal op til Under-søgelse, som det jo indeholder vidtstrakte Perspektiver ud over Papir og Pap; i de Forenede Stater er man saaledes begyndt at anvende dette Produkt til Bygningsmateriale, til Skillerum i Bygninger og til Isoleringsmateriale; i Tyskland er man begyndt at eksperimentere med at tage Cellulosen af Halmen, saaledes at Næringsværdien bliver tilbage, saa den altsaa kan leveres Leverandøren tilbage til Opfodring. Det er karakteristisk — men ikke opmuntrende —, at den, der arbejder med Sagen i Tyskland, er en Opfinder af dansk Nationalitet. Der eksperimenteres yderligere med at udvinde værdifulde kemiske Stoffer af Halmen.

Med andre Ord, der er et meget stærkt Røre med Hensyn til Anvendelsen af denne Halmproduktion rundt om i Europa og i Amerika, og i dette maa vi selvfølgelig være med. Saa vidt jeg ved, er det Afdelingschef Valeur i Udenrigsministeriet, som har rejst Interessen for Spørgsmaalet her, under alle Omstændigheder har han været meget interesseret i denne Sag. Man har ogsaa omtalt den paa det jydsk Delegeretmøde, man har sagt et Par Ord om den, og dermed har man ladet den Historie ligge, saaledes som man i Landbruget har ladet saa meget andet ligge, som Tiden har vist at det alligevel havde været værd at tage op.